

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Stogom rastu malo stvari, a neolaga sve poljvari.“ Narodna poslovica.

Oglas, neposlana itd. tiskani i računju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.
Novci za predbrojbu, oglasne itd. šalju se naputnicom ili položnicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Pulu.
Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.
Tko list na vrijeme ne primi, nekak to javi, odpraviti u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše „Reklamacija“.
Čekovnog računa br. 847.849.
Telefon tiskare broj 38.

Izlazi svakog utorka i petka o podne.
Netiskani dopisi se ne vraćaju, nepodpisani netiskaju, a nefrankirani neprimaju.
Predplata sa poštarinom stoji: 12 K u obće, na godinu 6 K za seljake, ili K 6, — odn. K 3 — na pol godine.
Izvan carevine više postarina.
Pojedini broj stoji 10 h. koli u Puli, toli i izvan iste.
Uredništvo se nalazi u ulici Gula br. 5 te prima stranke osim nedjelje i sveta svaki dan od 11—12 sati prije podne.

Odgovorni urednik i izdavačelj Stjepo Gjičić. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Sjećajte se „Družbe sv. Cirila i Metoda“ za Istru

Još o hrvatskih školah u puljskom kotaru.

Zadnji naš članak priobden u br. 12. pod naslovom „Hrvatske škole u puljskom kotaru“ morao je izazvati u svakog iskrenog prijatelja pučke prosvjete najbolniji utisak a tako isto i drugi članak „Zavijmo za palac“. Činjenice i dokazi tamo navedeni, osvijetljaju tužne odnose u Istri jasnije i izrazitije, nego li bi to najživlja slika predočiti mogla. Škole godine i godine bez učitelja; molbe pučanstva za ustrojenje škola leže u prašini zakopane; negdje u arhivih kotarskih ili zemaljskih školskih vieća; hrvatske pučke škole već 20 godina u podrumih; hrvatske se paralele ukida ili zatvara; velika sela, čitave župe mole 20 godina uzalud pučku školu! itd. Zar nije taj opis tako žalostan, tako zdvojan, da se čovjeku tole pravednomu nehotice stišće pest i bolan diže iz prsiju; uzdah: Bože mili, što Ti je sakrivo ovaj bedni narod, da dozvoljavaš; da ga dušmani njegovi ovako tlače i progone!!

On, siromah moli koru crna hljeba, a tamo mu se pospradno dobacuje studen kamen; on prosji malu ribicu, a mjesto nje bacaju mu u krilo zmiju ljuticu; vapije za školom i naukom, a tamo se ga nemilosrdno odpravlja sa prezirnim opazkom: nije za tebe knjiga ni pero, nego ralo i pastirska palica!

A on jadnik plaća strpljivo teške poreze, da i školske poreze i namele, da se istimi uzgajaju i podupiru djeca njegovih tlačitelja i mučitelja! Da, on doprinosa sirota i krvni davak bez prigovora i u mnogo većoj mjeri nego li oni, koji mu bahato gospodare i koji se hvastaju, da su oni sve i za sve u Istri.

Ali pustimo ta potresna razmatranja, pak se vratimo na predmet, o kojem nakanismo napisali jošte par redaka.

Opazka uredništva, uvrštena na koncu prvoga našega članka i glaseća: „po svemu tomu bi se moralo suditi, da ovaj kotar nije imao nikada školskoga nadzornika“, morala je negdje neugodno dirnuti (premda bijaše posve umjestna), bivše nadzornike ovoga kotara i njihove patronne.

Zadnji školski nadzornik ovoga kotara bijaše, što no rič, naše gore ist. Mi znamo vrlo dobro, da je položaj naših ljudi, koji se nalaze u ovih službah u našem Primorju većina težak i mučan.

Njihovi predpostavljeni ili drugovi vrebaju na njih neprestane, nebi li ih zatekli u kakvom prekršaju ili u kakvoj malenkosti, koja se inače kod drugih ni ne opaža. Dogodili se to, udri tada po njih javno i tajno, crni i kleveti, dok se ih nemakne ili onemoguću. Sve je to istina, ali je također nepobitna istina, da kada je činovnik na svojem mjestu, kada vrši strogo i nepristrano svoju službu, da mu se može privremeno doduše nanesti koja krivda ili uvreda; ali da konačno pravedna stvar ipak pobjeđuje. Iz iskustva poznato nam je baš u školskih poslovih; Istre, da su duševni, radini, strogi i nepristrani činovnici učinili za malo godina mnogo za pučku prosvjetu našega naroda; u pojedinih kotarih; dočim nesamo da nisu drugi, manje odvažni a odviše nemarni i popustljivi ništa dobra učinili, već dapače i ono što su drugi dobra učinili, oni pokvariše.

Naši bivši nadzornici bili bi bez dvojbe rada pomogli našem školstvu, kad ih to nebi bilo stajalo velika truda i kad bi bili znali, da će za to dobiti priznanje onih, koji su ih okružavali. Nu oni su uvidili, da se za hrvatsko školstvo nebrinu ni državne ni zemaljske oblasti, da su im dapače autonomne oblasti odlučno protivne — pak nisu imali odvažnosti, da samostalno korake poduzmu na korist tomu školstvu.

Eto Vam, nekoliko primjera, kako se malo ili nimalo nebrinu školske oblasti raznih molba za naše škole. Uzmimo primjerice mjestno školsko vieće u Puli, koje bi imalo uslied inteligencije članova, prednjačiti svim ovakvim viećem u pokrajini.

Ako se n. pr. koji učitelj hrvatske pučke škole usudi štogod pisati svomu mjestnomu šk. vieću, njegov spis se jednostavno odbije sa opazkom: „Si restituisce perche scritto in lingua non conosciuta dallo scrivente“. Podpisani su obično dr. Rizzi, dr. Stanich, dr. Glezer itd. Pod ovo vieće spadaju 4 javne i 4 pomoćne hrvatske pučke škole, pa ono ipak neće ni da ista čuje o hrvatskom jeziku.

Učitelji šalju svakoga mjeseca izkaze neizpricanih izostataka na mjestno školsko vieće, nu ovo se ni toliko ne potruđi, da bi bar te izkaze izručilo kotarskomu školskomu vieću. Evo naše glave, da će svi izkazi naših učitelja preko 10 godina natrag, ležati u obćinskomu arhivu u Puli. Razumije se samo po sebi, da kotarsko školsko vieće nepita za te izkaze.

Dobro se sjećamo, da je za načelnikovanja pok. Bressana, mjestno šk. vieće ovakve izkaze odmah dostavljalo kot. škol. vieću, koje bi tada roditelje pozvalo na red radi nemarnosti njihove djece. Ovako, kako je sada, polazi škola, koji hoće a pri

tom gubi tugled učitelj i trpi zakon, jer puk kaže, da ni gospoda nemare za zakone. Da nemože biti pako pravo napredka u školi, ako istu djeca točno i marljivo nepolaze, ne treba nam tekar dokazivati.

Mjestno školsko vieće imalo bi dostaviti učitelju imenik djece, ali ovdje nema o tomu — koliko je nama poznato ni govora. Ono nepita gg. župnike, da sastave imenik djece, jer ga u obće nebi glava za hrvatske pučke škole u njegovom okružju.

Ni kotarsko školsko vieće nevrši na žalost točno svoju zadaću napram hrvatskim školam. Sada ide tim školam još i gore, jer neimaju nadzornika i Bog znađe kad će ga i dobiti.

U novije doba primaju ravnateljstva hrvatskih pučkih škola svačkake okružnice izključivo u talijanskom jeziku. Sta će od tih okružnica učitelj, koji nezna dobro talijanski? Prepisati je i metnuti među spise, da tamo počivaju. Tih okružnica imade od zemaljskog školskog vieća: One su dakako talijanske. Stignu najprije kot. škol. vieću; ovo pošalje talijansku okružnicu mjestnomu škol. vieću, a ovo ju šalje dalje učitelju — dakako talijansku. Hrvatska škola nesmie dakle dobiti hrvatskog spisa od školske oblasti bilo koje molbe.

Morali bismo se potužiti i na zapostavljanje naših odličnih učitelja, na zatezanje sa imenovanjem definitivnosti, na odklikovanje talijanskih podrepnica i pripuza; ali to pušćamo za drugi put, jer je i onako ovoga našega jadikovanja za danas dosta.

Otvorenje pariške izložbe.

Subotu pred Uzkrsmo otvorena je u Parizu svečanom načinom peta međunarodna izložba, koja ima pokazati svietu silni napredak ovoga vieka.

Ova izložba je toli ogromna, da nadvišuje u svakom obziru sve dosadašnje međunarodne izložbe. Ona nije jošte posve gotova, jer imade na biljade sanduka jošte, u kojih se nalaze razni izložbeni predmeti, koji čekaju da zadobiju shodno mjesto.

U ovoj izložbi igrati će dakako prvu ulogu sama Francezka, koja će častno proslaviti svoj ogromni napredak ovoga stljeća. Ona će taj pokazati čitavomu svietu ne samo siline uspjehe svog sloznog i miroljubivog rada, nego također svoje ogromno bogatstvo, uloženo u trgovini, obrtu i u svih granah ljudskoga znanja i umjenja.

Parizka izložba biti će otvorena stalno do pod kasnu jesen, te ćemo imati jošte prigoda, da se na nju svratimo. Danas hoćemo, da predočimo našim čitateljem svečano otvorenje te ogromne izložbe i posjetu prvih dana otvorenja. Otvorenje izložbe bijaše dne 14. lipnja točno u 2 sata poslije podne. Već okolo

podne počeli su se sakupljati pozvani gosti pred galerijom strojeva. Gostova bijaše preko 14.000, a među ovimi bijahu zastupnici naroda i predstavnici svega javnoga života francezckoga naroda.

Ogromno mnoštvo prisutnoga naroda, koji je hotio prisustvovati veličanstvenom prizoru otvorenja izložbe, dokazivase, da imade među prisutnima ne samo velik broj gradjana Pariza, nego da je taj i veliko mnoštvo tudjinaca.

Prostrane i duge ulice, koje vode na Marsovo polje, gdje se nalazi izložba, bijahu pune radoznaloga i veseloga obćinstva, koje je živahno pozdravljalo prolazeće predstavnike francezckoga naroda.

Svečan i veličanstven bijaše dolazak predsjednika francezckoga parlamenta i senata, koji dodjose sa sjajnim pratnjam u svećanih kočijah.

Malo kasnije došli su pred izložbu i ostali velikodostojnici, među ovimi članovi kasacijonoga sudišta u svojih crvenih mantijah i članovi akademije sa svojim čuvenimi frakovi. Osobiti pokret u narodu pokazao se, kad je na mjesto stigao ministar trgovine Millierand, a malo poslije i sam predsjednik republike Loubet. Za njim dodjose ostali ministri osim ratnoga ministra Galliflota, koji je svoj izostatak izpričao bolešću. Predsjednik Loubet nosiše svoje državno odielo u dekoraciju počastne legije. Na ulazu dočekahu ga ministar trgovine Millierand i Picard, povjerenik izložbe. Predsjednik pozdravi prisutne zastupnike stranih država kao i tudnje komesare izložbe, te se zatim u pratnji svih velikodostojnika podade na mjesto opredjeljeno za otvorenje svečanosti. Obćinstvo pozdravljaše predsjednika prilično živahnimi poklici.

Glazba odpoče marselezju, a zatim uze rič ministar trgovine, da u dosta dugačkom govoru izloži značaj ove izložbe, koja je pözvana, da svietu iznese na vidik onaj silni napredak, što ga je učinilo čovječanstvo na polju znanosti i obrta. Naglašuje da je stroj postao kraljem celoga svieta. On nadoknadjuje radnike, koji sada postaju pomoćnimi silami. Čak i sama smrt uklanja se — veli — pred pobjedonosnim putem, kojim je udario u ljudski Kirurgija i medicina napreduju, hvala ženijnalosti jednoga Pasteura; ali znanost čovjeku već tim čini velike usluge, što mu otkriva tajne moralne i materijalne veličine čovječjega duha, tajna koju on označuje jedinom riečju „solidarnost“. Ministar završuje sa ovim riečima. „Imamo razloga nadati se, da će doći jedan dan, kad će sviet pripoznati samo plodonosnu utakmicu u miru i pobjedonosnu borbu u radu. Uspješna rad je naime, sredstvo, koje oplemenjuje i tješti, on je, koji razbija neznanje i odklanja zlo. Radom se čovječanstvo oslobodja iz robstva a noć se pretvara u svjetao i čisti dan.“

Na ovaj govor odvratio je predsjednik republike Loubet, izričući svoje zadovoljstvo čim lijepimi i dragocieniimi stečevinam što će ih francuzki narod izneti pred čiel sviet na ovoj izložbi i zahvaljujući svim državam, koje sa osobitom simpatijom pozdrviše ovu veliku pojavu na polju

Sekolski islet. „Prvi istarski sokol“ u Puli priredjuje pjesce drustveni izlet u nedelju dne 29. tek. u Stinjan. Sastanak je u drustvenim prostorijama u 2 sata po podne. Pozivaju se članovi da mnogobrojno pri izletu sudjeluju. Gostovi bili nam dobro došli! Na zadar!

Zigice Cirilo-Metodove družbe. u Puli. Glavno skladište ovih zigica za Pulu imade A. Znidarski, Via Sissano 9. Nastojte, da svagdje i u svakoj prodavaonici duhana zahtjevate ove zigice, inače nemojte se nit nam služiti.

Legine zigice nastoje trgovci svakome zatuci u ruke, tražio ih ili ne tražio, te dapače ismijavaju one, koji izričito zahtjevaju druge. Družbine je zigice lako poznati, jer imaju na gornjoj strani hrvatsku trobojnicu. Vrsti su dobre, a stoji 10 kutijica 14 h. Dakle: kupujte samo družbine zigice!

Kazalište u Puli. Od 5. svibnja počam, davati će se u puljskom kazalištu niz predstava sa operama *Barbiere di Siviglia* i *Don Pasquale*.

Puljska razsvjeta. Plinarna je dospjela početkom veljače u občinske ruke. Misli se, da će se razsvjeta grada poboljšati barem sada, kad občina ima svoju plinarnu. Nešto se počelo u tom smislu micirati ali, sudeći po početku, malo će sta biti. Počelo se je sa via Sergia (Corso) i promienilo stare fevjere sa novimi cilindrastoga oblika, ali se tim nije razsvjeta poboljšalo. Kada su dućani zatvoreni i sa izloga svietlost ne pada na ulicu, vlada isto laki mrak kako i prije za starih fenjera. Moralo bi se barem po glavnim ulicama postaviti medju svaka dva fenjera još jednoga. Govori se, da će promieniti fevjere staroga sistema sa novimi Auerovim gdje ih još nema. Dobro bi to bilo ali još i bolje, kad bi se razširilo plinsku razsvjetu i po onim ulicama, gdje gore još na sramotu grada petrolejske lampe.

Izum Hrvata Istrana za parobrode. Naš čestiti zemljak g. Josip Slavić, mašinsti i elektrotehničar iz Varjanih kod Voloskoga, a sada nastanjen u Trstu, izumio je za parobrode novi aparat, koga je on nazvao: „Lagertemperatur-Anzeiger“, ili hrvatski rečeno: „Kazalo vrutine sjegurnostnih jastučica“.

Kod parnog stroja moralo se je do sada jastučice opipavati rukama, da se saznađe visinu topline, te isto onda zaljevati uljem ili u goreim slučaju vodom, da se isti ne upale. Odsad više toga neće trebati.

Kako samo ime kaže, taj električni aparat sam pokazuje u stupnjevima C toplinu jastučica, te zvončicom svraća pozornost inašinstu na odmaklu visinu topline jastučica. Da pako jastučici ne prekorače opredjeljenu im toplinu, to stroj sam dodaje do potrebe ulja i vode, kako to već potreba iziskuje.

To je svakako velika steečevina za parobrodarstvo, jer će se time spriječavati velike pogibelji i pomorske katastrofe, koje se žaližbove ne rijetko događaju.

Izumitelj imade već patente iz Francuske i Engleske, te se je i time i naša vojna mornarica poslužila, i više je takvih aparata montirano jur na „Zenta“, koja se sada nalazi u kinskim vodama. U zdnje se je vrieme to usvojilo i za „Mona rcha“, te je na temelju mnogostrukih pokusa o valjanosti tih aparata, jur učinjeno izvješće na ministarstvo (Odio vojne mornarice), koje je i dozvolilo, da se na vojnim brodovima čine pokusi.

Na najnovijem i najvećem carskom brodu Kaiser Karl VI činili se pokusi sa novim aparatom dne 20., 21. i 23. tek. mjeseca, te je za to opredjeljeno povjerenstvo, na sjajnom uspjehu izumitelju izreklo svoje potpuno zadovoljstvo.

To je izum jedini svoje vrsti, te će ga parobrodarstvo za stalno objerucke primiti i u svoje strojeve uvesti. Mi pako isto iskrenije čestitamo vrlom našem zemljaku i čestitom rodoljubi na toli uspjehom izumu, jer si je time osvjeltjao lice i po-

dićio svoju milu domaju Istru, pokazav da smo i mi sposobni koracati upored ostalog svieta, te se svojim bistrim i promicavim duhom podignuli do stvaranja na korist i boljak čovječanstva nužnih izuma, do kojih se drugi ne moguće podignuti.

Glad i nevolja, dobra škola. Pred nekoliko vremena fruza u glavu dvojici momaka, napitanih frazama „patriotičnih“ talijanskih pokrajinskih novina, da iz carske službe uskoče u Italiju.

Njihova florentinska imena glase: Nikolić iz Lošinja i Perinčić iz Zadra, a ljudi koji su ih poznali pripovijedaju, mnogo o njihovim „patriotičkim“ osjećajima. Privrženi Italiji dušom i tielom, bijahu pripravnici za nju i u vatra i u vodu.

Austrijski bjegunci, razgledali su prve dane boravka u Mlecima, ljepote toga historičkoga grada, nesudjene priostolnice „della Venezia Giulia“, i dok je trajalo novaca, dobivenih od prodane carske monture, nasladjivali se proizvodima „kulture“.

Nu u brzo nestalo novaca, a zaslužbe od nikuda. „Kultura“ okisila, a glad počeo nesmiljeno da mri, „patriotičke“ želudce „Fratelli d'Italia“ nedadoše ništa, već ih porugljivo izmijehavaše, kad im pripoviedahu, da su pobjegli u Italiju, iz „patriotizma“ da se oslobode od tudjniskog „jarma“.

Nije bilo druge, već ili skapatii od gladi ili ostaviti „la madre comune“ i njezinu „kulturu“. Odlučise se za ovo posljednje, i predadoše se deveti dan dobrovoljno konsulat u Mlecima.

Od kad ih vezane dovedoše u Pulu, neprestadoše psovali na Italiju, i proklinjati svoje roditelje, koji su pustili, da se otudje narodu iz koga su vikili, što jih je i dovelo do biega i nesreće.

„Meglio carcere in Austria, che morir di fame in Italia“ — njihova je rieč.

Neka njihova sudbina služi izgledom mnogim zalutalim sinovima hrvatske domovine!

„Soldo pigioni“ Postavlja se oko „Port Auree“ nova ukusna ograda, koja će koštati mnogo novaca. I pravo je, jer su gradske financije presjajne!

Pokrajinske:

† **Frane Sterk** pomorski kapetan, poduzetnik i član trgovačke komore na Rieci, umro je prošle sriede u 7 sati jutro, a pokopan jučer po podne uz veliko saučesće gradjanstva.

Pokojnik je brat presvj. biskupu tršćanskomu Andriji M. Sterku i pom. kapetanu Antonu.

Ostavlja mnogobrojnu obitelj a medju sinovima najstariji uči medicinu u Beču, doćim je najstarija kćerka Marija udata od nedavno.

Razvijentim obiteljim Sterk; Bakarčić naše živo sažaljenje nad tolikim gubitkom!
Izbori u Mošćenim. — Počamši od 22. tek. mj. izborne listine izložene su na uvid, i može ih u roku od 4 tjedna pregledavati svatko po volji.

Izbori u Lovranu, obdržavaju se dne 26., 27. i 28. tek. Nadamo se, da će nas koji od tamošnjih rodoljuba potanko o uspjehu izvjestiti.

iz Barbana. Sve do pred nekoliko dana imala je naša občina talijanski pečat. No po zahtjevu naših občinskih zastupnika, naručio je g. načelnik hrvatski pečat, koji nam je stigao još prije, nego je ono „Naša Sloga“ pisala, da ga načelnik neće da naruči. Isto je tako netačna viest, da se pozivi občinskim zastupnikom i obćinarom šalju u talijanskom jeziku, jer se to od vremena čini u hrvatskom.

Ove manle promjene dokazuju napredak narodne sviesti u upravi naše občine, nu bilo bi željeti, da se još stogod promjenije n. pr. dosta, da se samo pozivi šalju u hrvatskom jeziku, već bi se morali svi občinski spisi sastavljati u jeziku obćinara.

Glede pošte pako valjalo bi da izčezne onaj napis na vratima poštog ureda „Impostazione delle lettere“, i da bude

zamjenjen hrvatskim napisom; isto tako i onaj na poštanskoj kočiji „I. R. Posta Barbana“.

Nadamo se, da će naš načelnik, koji je ujedno i pošte mestar, znati uvaziti želje obćinara, kojih smo mi ovim glasnic.

Plšu nam iz Ike: Gosp. Nikolu Čeh iz Ike, u službi kod parobrodarskoga društva na Malti, snašla je teška nesreća. Umrla mu je supruga Fanica u cvietu mladosti.

Dobroj pokojnici Bog neka podieli pokoj vjetni, a raztuženom prijatelju naše srdačno saučesće.

Mjesto viena, dariva vrli rodoljub g. Anton Čeh u ime raztuženog sina 5 K za „družbu sv. Cirila i Metoda“.

Plšu nam iz Barbana. Ovoje smo skoro dvije godine bez učitelja i dakačo bez škole.

Djeca se gube naokolo igranjem, mjesto da polaze školu i lako nauče čitati i pisati, te se priviknu pristojnom ponašanju.

Neznamo što te blažene oblasti misle i što hoće. Naš g. načelnik se zato mnogo zautimlje, ali sve uzalud! Oblasii se izpričavaju, da nemaju koga poslati, premda nam je poznato, da se je više učitelja za to mjesto natjecalo. Rek bi, da se sistematično radi za podivljanje i upropašćenje zemlje — osobito tamo, gdje su Hrvati došli do kakvog upliva i moći.

Iz drugih krajeva:

Budući zadarski nadbiskup. Dalmatinski listovi pišu, da će postati zadarskim nadbiskupom, splijski biskup pres. g. Nakić, koga bi imao nasliediti u Splitu kanonik Dvornik.

Iz Rieke pišu nam 20. t. mj. (obiteljska nesreća). Rodoljubnu obitelj poznatog brodovlastnika i predsjednika ugarsko-hrvatskog parobrodarskog društva g. Žig u Kopajčića zadesila je ovih dana grdna nesreća. Preminula mu naime dne 17. t. mj. vrlo ljubljena i obće stovana gospođa Olga u najljepšoj dobi. Ta obiteljska nesreća dojmila se duboko svih slojeva riečkih, napose pako tamošnjih Hrvata, koji visoko cene i štiju g. Kopajčića i njegovu vriednu obitelj.

Dne 19. t. mj. bijaše priredjen sjajan sprovod čestitog pokojnika, kojoj kličemo iskreni: Vječni ti pokoj! (Teško uciviljenoj obitelji naše srdačno saučesće. Op. Ured.)

Sa hrvatskog avencillista. U prošlom himskom poljeću bilo je. na zagrebačkom sveučilištu svega 770 slušača, i to 623 redovita i 147 izvanrednih. Od tih je položilo bogoslovni fakultet 96 (84 redovita, 12 izvanrednih), pravoslovni i državoslovni 76 (69 red., 7 izvred.), mudroslovni 76 (69 red., 7 izvred.) filozofa i 31 (39 red., 4 izvred.) sumara; a farmaceutički tečaj 36 slušača. Iz Hrvatske i Slavonije bila su 644 slušača; a 8 iz grada Rieke, 35 iz Ugarske, 65 iz Austrije i 28 iz inozemstva. Opročeno je bilo od ciele naukovine 445 redovitih i 12 izvanrednih a od polovine 39 redovitih slušača.

Grofović par Lonyay u Rimu bio je primljen ove dane od pape. Ovaj se posjet svadja na to, nebi li papa posredovao kod kraljevskih rodjaka Štefanije, glede izmirenja.

Par je bio primljen sa kraljevskim počastima. Papa podje njima u susret, te mu grofca klečeći poljubi ruku. Posjet trajao je po sata.

Topla večera za vojnike. U prošla račun, koji će se ove godine predložiti delegacijama, uredili će se takodjer i pitanje o toploj večeri za vojnike. Od 1. siječnja 1900. dobivaju vojnici dva put u sedmici za večeru po jedan obrok konserve, a za ostale dane po dva novčića. Taj se novac imade uporabiti u to, da vojnici dobe toplu ili kakvu drugu hranjivu večeru. Od 1. siječnja 1901. pako, taj će se iznos povisiti na 3 novčića za svakog vojnika.

Veliki savez englezkih radnika poznat po cielom svijetu pod imenom

Trades Union, izdao je manifest u prilog Bura, podpisan od 85 tisuća radnika, a pred svima je podpisan 8 radničkih zastupnika u englezkom parlamentu. U tom se manifestu veli: Rat s Transvalom je rat milionera; a nije naš rat. Što su siromašni Bori nama zla učinili? Rat vode Rhodes i Chamberlain samo za svoje svrhe, a da je rat nuždan za obranu inozemstvana u Transvalu, puka je izlika. Tu tvrdnju najbolje obara činjenica, da se polovica inostranaca bori uz bok Bura protiv englezom, osam ih hiljada s njima vojuje!

Plemenito je, da se je taj glas u Englezkoj čuo, i od časti je to englezkom radničtvu!

Učitelj umro od gladi. U Czulici kod Krakova umro je tamošnji pučki učitelj Rafael Yarci od slabosti kao posljedice gladovanja. Bilo mu je 28 godina, a učiteljevao je već sedam godina. Obćina, koja ga je pustila da skapa od gladi — priredila mu je liiep pogreb! Ostavio je jedno šestogodišnje neobskrbijeno diete.

Iz nove zlatne zemlje. Po vjestih iz Seattle u državi Washington (Sjeverna Amerika), raste od dana do dana broj onih ljudi, koji iz pohlepe za zlatom hrle u novo otkriveno zlatne poljane u Cap Nome-u, da ondje izkapaju i traže dragocjenu kovinu. Više od 80.000 osoba najrazličijeg zvanja i zanimanja sprema se po svih lukah na obalah Tiog Oceana, da pođu u novi Eldorado, im nestane u moru leda. Osobito koristi odatle nadaju se parobrodarska društva, koja će sve te ljude prevažati. U Cap Noma pako vlada već sada velika skupeća. Tako se u tamošnjoj gostioni plaća za poreiju šunke sa jajima 10 maraka, za kruh srednje veličine isto toliko, za bielu kavu sa krahom 5 maraka. Šisanje kod tamošnjeg brijaca stoji 7 maraka, kupanje 10 maraka, a za kočijicu, pred kojom je upregnuto obićno kljuse, plaća se na sat 56 maraka. (Jedna marka = 1 Kruni).

Ubijeni vladari. U ovom stoljeću ubijeno je šestnaest vladara i jedna kraljica. Prva žrtva bio je ruski car Pavao I., koji je bio ubijen u noći od 23. marča 1801. od više urotnika. Drugi je bio Sultan Selim, kojega je kasnije Sultan Mustafa IV. dao utamničiti i mjeseca maja 1801. u zatvoru ugušiti. Dok nije Grčka postala još kraljevnom, bio je Grof Kapodistrias predsjednik Grčke. On je poginuo od bodeža nakon trogodišnjega predsjednikovanja u času, kada je dne 9. novembra 1831. htio ući u crkvu Svetoga Spiridona. Prvi knez od Crnogore Danilo I., dokrajčio je život nakon 8-godišnjeg vladanja god. 1870. Njega je ubio u Kotoru jedan seljak iz osvete, što mu je dao ubiti brata. Šestnaestog predsjednika saveznih država od Sjeverne Amerike, Abrahama Linkolna, ustrijelio je sa pozornice glumac Wilkes Bot na 14. aprila 1865, kada je prisustvovao predstavi u Washingtonu. Tri godine kasnje 1869. ubijen je skrbni knez Milajlo Obrenović u perivoju Topčideru kod Biograda. Trideset i drugi Sultan Osmanlija, Abdul-Aziz-Khan prisiljen bje odreći se prestolja na 30. maja 1876. u korist svoga nećaka Mehmeda Murata. Na 4. junija 1876. proglasili su, da je naravnim smrću u zatvoru umro, nu godine 1881. dokazalo se, da su ga u zatvoru ugušili. Na Garfielda, dvadesetog predsjednika sjedinjenih država Amerike, pucao je neki bangaloz Guiteana na 2. junija 1881. u Washingtonu, te je usled zadobivene ozlede na 18. septembra iste godine umro. Ruski car Aleksander II. izgubio je život na 13. marča 1881. od bombe (praskavice), kad se je vraćao sa jedne parade. — Na večer dne 25. julija 1894. bio je u Lijonu po talijanskom anarhisti nekom Kaseriju ubijen predsjednik franceske republike Sadi Carnot. Kaseriev zemljak Lukeni probio je dne 10. septembra 1898. našu kraljicu Jelisavu u Genevi, nedaleko pristaništa brodoljva.

Slom u more. Na parobrodu, koji je u sriedu po podne plovi iz Rieke u Lovran nalazio se jedan bračni par. Kad je bilo na polovici puta, se muž, otrže od svoje ljubazne polovine, pa u namjeri, da skoči u more, prevesti se preko broda. Žena ga dočepa i teškom ga mukom opet izvuče na krov. Kad se parobrod primicao Lovranu a. naš ti putnik ni pet ni šest, nego hop u more. Na viku ženuu, pri-skočiše ljudi, te potopljeniku dobaciše ko-nop, ali ovaj se uzprotivio, pa ni da ga opipa. Naposljedku potonu i bio bi se nesretnik udavio, da nije priskočio sa barkom jedan lovranski veslač, komu uz pripomoć drugih osoba podje za rukom, da sretno izvuče uztrajnoga samoubojicu. Nezna se, s koga razloga se hito udaviti.

Zamijenjen suprug. U susjedstvu Nienburga kod Hanovera zbio se sliedeći događaj. Ondješnji noćni stražar bijase nekako veliki prijatelj — sa staklenkom, naravski ali ne praznom, te više puta noću nije bio u stanju da nađe niti da dodje u svoj stan. No dobri ljudi koji tada prolazili, otpratili bi teškonaoga čuvara kući. Nedavno tomu, seoski mladići našli po noći na cesti nepoznatu čovjeka, koji je od same pijanosti ležao u nesvjesti.

Pa jer je zima lomila, dječaci podigoše nesretnika, i odneseše ga u bližnju kuću, odloživ ga u spavaćoj sobi. Bila to slučajno kuća noćnog stražara. Stražareva žena, koja je mislila, da su njezina muža opet pijana kući doveli, ustane i neupaliv svieće, stane na podu ležećega nemilosrdno lupati, da su sve iskre otskakivale. U taj čas stupi u sobu pravi stražar, sav premrzio ali za čudo sasma triezan. Kad ga je žena opazila, pomislite kako joj je bilo oko srca. Tableau!

Društvene:

Krčko učiteljsko društvo u Vrbi-niku obdržava u sriedu dne 2. svibnja t. g. na Puntu u zgradji pučke škole, X. godišnju glavnu skupštinu. Početak u 10 sati prije podne. Na dnevnom je redu: 1. Pozdrav predsjednika. — 2. Čitanje zapisnika posljednjega sastanka. — 3. Iz-veštaj tajnika i blagajnika. — 4. Izbor revizijsalnoga odbora. — 5. Jezikoslovna obuka u pučkoj školi. Raspravlja N. Uravić. — 6. Praktično predavanje djece pučke škole. — 7. Izbor novog upravljajućeg odbora za trogodište 1900—1903. — 8. Izbor obraničkog suda. — 9. Izbor dvajulu delegata za buduću skupštinu „Zaveze slo-vensko-istarsko-hrvatskih učiteljskih druž-tava.“ — 10. Proračun za gospodarstvenu godinu 1900—1901. — 11. Ustanoviti, tko će u budućoj skupštini raspravljati koje pedagoško-didaktičko pitanje i dr-žati praktično predavanje djece pučke škole. — 12. Razni priedlozi.

Gg. članove i prijatelje pučkog na-pretka najuljudnije pozivlje

Društveni odbor.

Der Süden. Organ für die politischen, culturellen und wirtschaftlichen Interessen der Kroaten und Slovenen.

Jedini je to u njemačkom jeziku u Beču izlazeći tjednik za hrvatske i slo-venske probitke. Predbrojba na godinu stoji K 8, na pvo godine K 4. Naslov uredništva i uprave: — Beč I. Planken-gasse 4.

Podpisani preporuča p. n. občinstvu u Puli, osobito pako veleč. gg. svećenicima, učiteljima itd. iz okolice.

svoj krojački posao
na glavnom trgu (Foro) br. 6 u Puli,
u prvom katu.

U zalihii imade na izbor raznovrstne najmodernije tkanine za odijela, koja izvršuje točno po mjeri.

Anton Klement, krojački majstor.

ZAHVALA.

Izričem ovim svoju najdublju zahval-nost svim svojim velecijenim prijateljima i znančcem, koji se bilo kojim načinom dobrohotno sjetihse mene prigodom moga ustoličenja u župi Puntanskoj dne 22. o. mj.

Neka Gospodin i njima dađe sve ono, što onoga dana meni zaželise.

Punat, 24. travnja 1900.

Franjo Žic,
župnik.

Prsni čaj sa „Učke-Gore“.

Izvrstni domaći lijek proti kašlju, nahladi ili prsnom kataru, proti hrapavosti i promuklosti grla.

Cijena 25 novč.

Glavno skladište:

Ljekarna L. Ghersetich,

Volosko — Istra.

Dobiva se u svakoj ljekarnici.

Čestim se najaviu slavnom općinstvu,

da sam svoju gostionu iz Via Sergia 52

P. R. O. Č. S. A. O.

dne 14. t. mj.

u Via Barbacani 3 (prije „Eigenbau“)

Vis-à-vis Marine-Casino.

Točim najbolja istarska i dalnatijska crna i biela vina, opol, marsalu, i t. d. te vino u staklenkam najizabranijih vrsti. Kuhinja je na „primorsku ruku“, pa se što toplije preporučam slavnom općinstvu iz grada i pokrajine, da me izvole poča-stiti svojim posjetom, pa neće žaliti, da se k meni što češće navrate. Gostiona je predplaćena na „Našu Slugu“.

Svoji k svojima!

Sa velešovanjem

Aleksandar Alunić,

gostioničar.

Prodaje se

kuća

na jedan kat sa dvorištem i vrtom u Puli

Via dell' Ammiraglio 15.

Poblize vesti dobiju se u tiskarni J. Krmpotić i dr. ili kod g. V. Grum-a u Puli.

Javna zahvala.

Podpisani u ime odsutnoga sina Mikule Čeh kao i u ime rodbine sa strane svoje i rodbine, sa strane naše nezaboravne nevjeste

FANICE

srdačno se zahvaljujemo svim onim, koji su ju spreveli do hladnoga groba ili ju za njezine teške bolesti tješili i na-stojali.

I. K. A. 20. aprila 1900.

Razruženi Anton i Marija Čeh.

Rodoljubi!
Kupujte samo Cirilo-Methodijske žigice!

Javna zahvala.

Nedospjevajuć da se svakome naposeb zahvalim, izričem ovim putem najsrdačniju zahvalu svoj velecijenjenoj gospodi, koja su sprovela zemne ostanke naše premile i nezaboravne

ZORE

do hladnoga na rodjenoj grudi otvorenog njez groba, ter time ili bud kako izkazali preminulej zadnju počast, a nama podali utjehe iskrenim saučesćem nad golemom našom nesrećom.

Narodito se zahvaljujem veleč. svećenstvu sa Mena Zambičem na čelu i vrlomu prijatelju g. M. Brajši, koji je svojim prigodnim žalobnim pjevom uz pratnju orgulja duboko ganno sve prisutne.

VOLOSKO, 23. aprila 1900.

Cjuro Corazza.

Obćinsko glavarstvo.

Br. 1311

Pazin, 25. aprila 1900.

Oglas.

Daje se na obće znanje, da se privolom e. kr. namjest-ničtva u Trstu.

otvaraju iznova mjesečni sajmovi

u PAZINU, to će veće

utorak, 1. maja t. g.

biti obdržavan

redoviti mjesečni sajam

na novom sajmištu „na Razdrtom“ blizu kolodvora u Pazinu.

Privremeno će vriediti dosadašnji sajmovni red.

Obćinski glavar:

Dr. S. Kurelić.